

Source : มติชน

Date : 20 มิ.ย. 2559 Page : 7

No: 59281545

อ้อยพันธุ์สะอาด เทคโนโลยีเพื่อแก้ปัญหาโรคใบขาวให้ชาวไร่อ้อยภาคอีสาน

ดร. นฤทัย วรสถิตย์

โรคใบขาวอ้อย นับเป็นอุปสรรคสำคัญของเกษตรกรผู้ปลูกอ้อยในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบการระบาดในหลายจังหวัดที่เป็นแหล่งปลูกสำคัญ เช่น ขอนแก่น บุรีรัมย์ นครราชสีมา และอุดรธานี มาตั้งแต่ปี 2533 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โรคใบขาวอ้อย มีเชื้อไฟโตพลาสมาเป็นเชื้อสาเหตุ และมีเพลี้ยจักจั่น เป็นแมลงพาหะนำโรค ต้นอ้อยที่เป็นโรคจะมีใบสีขาวหรือเขียวอ่อน หรือขาวสลับเขียวอ่อน เนื่องจากคลอโรฟิลล์ ถูกทำลาย อ้อยแตกกอเป็นพุ่มฝอยคล้ายกอหญ้า ไม่เจริญเติบโตและตายไปในที่สุด

ดร. นฤทัย วรสถิตย์ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการผลิตพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 กรมวิชาการเกษตร กล่าวว่า สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 และศูนย์วิจัยต่างๆ ในพื้นที่ ได้เข้าไปแก้ไขปัญหา โดยจัดทำโครงการนำร่อง เพื่อแก้ปัญหาโรคใบขาวอ้อย ภายใต้โครงการขับเคลื่อนผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ของกรมวิชาการเกษตร เริ่มจากการนำอ้อยพันธุ์ดี ได้แก่ พันธุ์ขอนแก่น 3

ที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อคัดอ่อน ปลอดจากการติดเชื้อสาเหตุโรคใบขาว และโรคที่สำคัญอื่นๆ ผลิตเป็นพันธุ์สะอาดโดยการปลูกเป็นแปลงพันธุ์และเป็นแปลงเรียนรู้อ้อยในศูนย์วิจัย นำต้นอ้อยที่ได้ไปให้เกษตรกรปลูก หรือมีการขยายเพิ่มปริมาณโดยการตัดชำข้อ ปลูกเป็นต้นพันธุ์ก่อนจะกระจายให้เกษตรกรนำไปปลูกเป็นแปลงพันธุ์ ในแปลงที่มีการกำจัดต้นอ้อยเป็นโรคและเศษซากออกจากแปลง ใส่ปุ๋ยและดูแลรักษาตามคำแนะนำของกรมวิชาการเกษตร และหมั่นตรวจแปลงเพื่อเฝ้าระวังการเกิดโรค เกษตรกรจะได้พันธุ์อ้อยที่สมบูรณ์แข็งแรง และเรียนรู้การดูแลรักษาและเตรียมแปลงพันธุ์ไว้ใช้เอง ก่อนจะนำท่อนพันธุ์เหล่านี้ไปปลูกเพื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตส่งโรงงานต่อไป

ในอนาคต เมื่อพันธุ์อ้อยที่ผลิตและดูแลจัดการอย่างดี และเป็นพันธุ์สะอาด กระจายอยู่ในศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดต่างๆ ของกรมวิชาการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งในแปลงเกษตรกรที่เป็นเกษตรกรต้นแบบ จะทำให้พันธุ์อ้อยพันธุ์ดีและมีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เกษตรกรนำไปปลูกเป็นแปลงพันธุ์ใช้เอง และติดต่อซื้อพันธุ์สะอาดจากหน่วยงานของกรมฯ ไปใช้ใหม่ทุกๆ 3-4 ปี หากดำเนินการได้ตามนี้จะไม่เกิดการสะสมของโรคในแปลงปัญหาการระบาดและความเสียหายจากโรคใบขาวก็จะลดลงได้

ผลการดำเนินงานในพื้นที่ 13 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งแต่ปี 2555/56 จนถึงปัจจุบัน สามารถผลิตต้นกล้าอ้อยสะอาดแจกจ่ายให้ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรจังหวัดต่างๆ ที่เข้าร่วมโครงการนำไปปลูกเป็นแปลงพันธุ์และแปลงเรียนรู้อ้อย คิดเป็นพื้นที่

ประมาณ 120 ไร่ เกษตรกรนำไปปลูกเป็นแปลงพันธุ์ ต้นแบบรวม 435 ไร่ และผลิตต้นอ้อยชำออกกระจายให้เกษตรกรรายอื่นๆ ในพื้นที่รวม 2,600,000 ต้น ทั้งนี้พบว่าต้นอ้อยจากแปลงเรียนรู้และแปลงต้นแบบไม่เป็นโรคใบขาว ยกเว้นในบางพื้นที่ และบางแปลงที่เกษตรกรปลูกอ้อยในบริเวณที่ยังมีโรคระบาดรุนแรง อ้อยต่อจะแสดงอาการของโรคใบขาวแต่พบในปริมาณน้อยมาก (น้อยกว่า 1%) และให้ผลผลิตเฉลี่ยสูงถึง 15-18 ตัน/ไร่ ตัวอย่างหนึ่งที่พิสูจน์ผลสำเร็จของโครงการ คือ การดำเนินงานของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร

อุดรธานี ซึ่งนายอมฤต วงษ์ศิริ นักวิชาการเกษตรชำนาญการได้ให้ข้อมูลว่า จังหวัดอุดรธานีมีพื้นที่ปลูกอ้อยมากเป็นอันดับ 1 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในฤดูปลูกปี 2557/58 มีพื้นที่ปลูก 685,528 ไร่ แต่มีปัญหาการระบาดของโรคใบขาวเช่นเดียวกับแหล่งปลูกอ้อยอื่น ทำให้เกษตรกรหันไปปลูกพืชอื่นทดแทน ก่อให้เกิดปัญหาต่ออุตสาหกรรมการผลิตอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากจังหวัดอุดรธานีมีโรงงานน้ำตาลทรายขนาดใหญ่ 4 โรงงาน และโรงงานน้ำตาลขนาดเล็กที่ผลิตน้ำตาล

ทรายแดง 1 โรงงาน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุดรธานี ได้นำต้นอ้อยจากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ พันธุ์ขอนแก่น 3 มาปลูกในศูนย์ฯ พื้นที่ 1 ไร่ ใช้ต้นกล้า 1,800-2,000 ต้น เมื่อเก็บเกี่ยวและนำมาตัดชำข้อแล้วนำไปให้เกษตรกรปลูกจะปลูกได้พื้นที่ 50-100 ไร่ การผลิตอ้อยพันธุ์สะอาดโดยวิธีนี้ อ้อยมีการแตกกอดีมาก ถ้าเกษตรกรดูแลรักษาดีตามคำแนะนำ เกษตรกรจะได้อ้อยพันธุ์สะอาดนำไปขยายพันธุ์ต่อได้ 10-15 ไร่ จากแปลงพันธุ์ 1 ไร่ แม้ว่าต้นทุนการผลิตของการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อและผลิตพันธุ์สะอาดให้แก่เกษตรกรจะสูง เพราะมีการดูแลรักษาอย่างดี ตามหลักวิชาการ เพื่อให้ได้ต้นอ้อยที่สมบูรณ์ มีอาหารสะสมในลำต้นอย่างเพียงพอ ทำให้มีจำนวนลำมาก 12,000-15,000 ลำต่อไร่ เมื่ออ้อยอายุได้ 10 เดือน ตัดท่อนพันธุ์อ้อยแล้วนำไปหั่นข้อ ข้อละ 1 ตา นำไปปักชำในวัสดุเพาะเมื่ออ้อยอายุ 60 วัน สามารถนำไปปลูกเพื่อขยายพันธุ์ต่อไปได้

โดยปี 2554 ได้ทดสอบเทคโนโลยีกับเกษตรกรกลุ่มแรกที่บ้านหินฮาว ต.เวียงคำ อ.กุมภวาปี จ.อุดรธานี จำนวน 5 ราย ด้วยการอบรมถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจในการดูแลรักษาตามหลักวิชาการ และมีการกำจัดต้นเป็นโรคตั้งแต่อายุ 3-4 และ 6 เดือน จนได้แปลงพันธุ์อ้อยที่สะอาดและแข็งแรงไว้สำหรับทำพันธุ์ จนปัจจุบันสามารถขยายผลนำอ้อยชำข้อที่มาจากพันธุ์สะอาดไปให้เกษตรกรปลูกเพื่อลดการระบาดของโรคใบขาวในพื้นที่ได้มากกว่า 150 ราย เกษตรกรมีความพอใจกับเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก และยังต้องการอ้อยพันธุ์สะอาดอีกจำนวนมากเช่นกัน หากเกษตรกรประสบปัญหาหรือต้องการคำแนะนำ สามารถติดต่อสอบถามได้ที่สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 3 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรอุดรธานี หรือศูนย์วิจัยฯ ในพื้นที่ได้